

SPLEIA

Carlo Nicca (categorèia matatschs S12) da l'Uniùn da Sport Tumpriv an acziùn cumplagna.

FOTO SKICLUB TAMBO SPLEIA

Skiünzas a skiünzs incantos malgro igl favugn burastgus

Suainter c'igl slalom paralel da Spleia â betga pudieu vagnir organiso igl on passo parveia da raschùns ancunaschaintas, ân igls organisateurs salegro da stger anvidar uon las skiünzas ad igls skiünzs a quella cursa da lûnga tradiziùn.

CLAUDIA FELIX

Igl slalom paralel da Spleiaâ gieù liac la sonda passada. Sut igl patrunadi digl Skiclub Tambo Spleia, da l'Uniùn da Sport Tumpriv a digl Sci Club San Bernardino e'gl sto stgars 100 cumembras a cumembers digls divers clubs a numerus giasts da vacânzas da la Regiùn Viamala c'ân do suatientscha a que anvid da sapartizipar a l'ocurenza sportiva publica. Tut las cumpetidras ad igls cumpetiders en s'antupos a bûn'ura la sonda an damàn a la staziùn da muntogna sen la Tanazhöhi. Igl favugn schivlava davaglia anturn las tgaplegnas da skiünzas a skiünzs, mo quegl â turblo gnànc tec igl tschafen ad igl spiert cumbativ da las partizipantas a digls partizipants.

Sco amprem âni gieù da cuntànscher la qualificaziùn cun cumpeter par la cursa a tains. Igls 16 ple spearts da mintga categorèia en vagnieus mess segl tablo digl slalom paralel ad ân gieù da cumpeter agls otgavelfinals. Sen la pista c'e stada preparada da maniera parfetga âni samasiro an duels directs las atletas ad igls atlets. Tgi ca leva rivar agl final, veva da dumigneiar mintga duel da mintga cursa. Par stgivar egna victorgia casuala, ân igls finalists gieù da cumpeter duas cursas, mintgame midànd la pista. Igls finalists ân oramai gieù d'absolver sis cursas cumpetitivas.

Igl favugn burastgus

Mo a l'antscheata digl suaintermeizgi tut c'e dezidieu: Las victuras ad igls victurs digl slalom paralel 2022 en stos destinos. L'undrietscha da victuras a victurs e uon vagnida fatga an l'usτρια a Tanaz a sust a schurmetg digl favugn burastgus.

Las belearas fatschas satisfatgas ân musso egn'eada daple a la fegn, quàn plascher a cuntantientscha c'igl angaschamaint cuminevel an favur digl sport c'igls tres clubs a da la regiùn turistica pon svagliear, promovànd ascheia igl sport d'unviern.

Igls amateurs digl sport d'unviern ân tutaveia betga da spigtear gitg antoca la proxima ocurenza cumpetitiva. Gea an duas eandas â liac a Spleia igl popular biatlonsprint an tecnica libra, puspe organiso da cuminànda digl Skiclub Tambo Spleia, da l'Uniùn da Sport Tumpriv a digl Sci Club San Bernardino. Ear quell'ocurenza e avierta par indigens a vacanzadurs.

Infurmaziùns partutgànt igl biatlonsprint a las glistas da la classificaziùn digl slalom paralel pon vagnir scargeadas da la pagina sctambospluegen.ch.

Categorèia umens:

1. Sascha Rüedi, Ziràn; 2. Christian Fravi, Donat; 3. Dario Hosig, Sur/Valragn

Categorèia damas:

1. Martina Toscano; 2. Enya Steffen, Eigias; 3. Tamara Jäger, Avras

Categorèia matatschs S16:

1. Jan Michael, Andeer; 2. Noah Santschi, Sur/Valragn; 3. Dorian Fischer, Arosa

Categorèia matatschas S16:

1. Viola Schneider, Ziràn; 2. Aurelia Fischer, Arosa; 3. Sara Juon, Ziràn

Categorèia matatschs S12:

1. Noa Sutter, Donat; 2. Armon Buchli, Andeer; 3. Bryan Da Pont, Dino

Categorèia matatschas S12:

1. Kate Da Pont, Dino; 2. Michael Livia, Andeer; 3. Melina Furler, Sur/Valragn

Categorèia matatschs S9:

1. Enea Murezi Michael, Donat; 2. Silvan Fravi, Donat; 3. Adriano Hobi, Spleia

Categorèia matatschas S9:

1. Lea Derungs, Donat, 2. Gina Agnala Neff, Effretikon

Adegna daple observaziùns digl milan cotschen agl Grischùn

Alexandra Raguth Tscharner-Küchler da Veulden a Murièle Jonglez da Riein en las ornitologas responsablas ca surveglian la derasaziùn digl milan cotschen agl Grischùn.

BARTOLOME TSCHARNER/FMR

Da bûns ons annà observan a registreschan las duas ornitologas la migraziùn digl milan cotschen par incumbensa da la «Gruppa da lavur ornitologica dal Grischun» (OAG). Igl milan cotschen e pèr puspe d'observar digls 2008 annà agl Grischùn, surtut agl Segneradi. Mo d'alura annà saderasa'l an prest tutas valadas, que utschi da rapeгна ca fa tgatscha surtut a mirs, talpas ad utscheals c'en ple pintgs c'el sez. *Alexandra Raguth Tscharner-Küchler a Murièle Jonglez* ân preschanto lur raport davart las observaziùns digl on passo, constatànd sco amprem, c'igl diember d'anunztgas segi carschieu considerablameing durànt igls 2021. Igls observaders fetschian ear veiadaple diever da la platafurma www.ornitho.ch. Quegl simplifitgeschi l'evaluaziùn da las observaziùns. Dasperas ân ellas ear obtanieu belearas anunztgas par telefon ne otras veias electronicas. «Nus salegragn da mintga anunztga persunala. Quegl nus dat la pussevkladad da mantaner igl contact cugls observaders», scrivan ellas an lur pareri.

Las anunztgas carschaintas augmaintan las infurmaziùns a la savida davart igl svilup digl milan. Igls 2021 e'gl vagnieu inoltro an tut 1250 anunztgas da diferaintas parts digl cantùn, quegl e egn bûn tànt daple c'igl on avànt. «Graztga agl augmaint d'anunztgas, salascha eriur miglier la derasaziùn digl milan cotschen», constateschan ellas. Quegl c'e resto tutegna, e igl muster da la sia derasaziùn: Igl milan cotschen saderasa par lûng da las auas.

Anqual milan anvarnescha agl Grischùn

Las duas onitologas cartografavan antoc'ussa las observaziùns ca vagnevan fatgas par ordinari davent digl favrer antoc'igl october. Mo parquegl c'ellas ân ratschiert veiadaple anunztgas ear durànt igl unviern, zevran ellas ussa quellas an duas categorèias sen duas tgartas d'observaziùns. Quellas fani cun agid digls Sistem d'infurmaziùn geografic. La tgartà da stad cumpeglia las observaziùns trànter igl marz ad igl october, la tgartà d'unviern quellas digl november antoc'igl favrer. Egna tearza tgartà mussa igls liacs digls cuvis, fràncs ne probabels. «Durànt igls 2021 e'gl vagnieu observo, ca milans sgulavan an antieras roschas», raportan ellas da que nov fenomen pigl Grischùn. «Igl e vagnieu vieu roschas d'antoca 34 milans cotschens.»

Lur tgartas reprodupteschan ear igl diember d'utscheals: La gràndeztga digl punct corespunda agl diember d'observaziùns. Igl on passo e stada la frequenza d'observaziùns igl ple òlt an Surselva, a Cuira, an Tumleastscha, sen la Mantogna, an Purtenza, a Tavo ad a Clostra. Interessànta e ear lur constataziùn, c'igl e entro belearas anunztgas da la Purtenza, dantànt cun me pintgs diemblers d'utscheals. Dafartànt c'igl ple grànd diember da milans cotschens e vagnieu constato agls conturns da Tusàn, surtut igl arun passo.

La tgartà d'unviern mussa igls milans c'en sen lur sgol agl sid ne c'anvarneschan agl Grischùn, egna tendenza carschainta digls ultims ons. Igl para, ca las midadas climaticas caschùnan c'anqual milan amprova d'anvarnar a qua.

Ple pocs cuvis

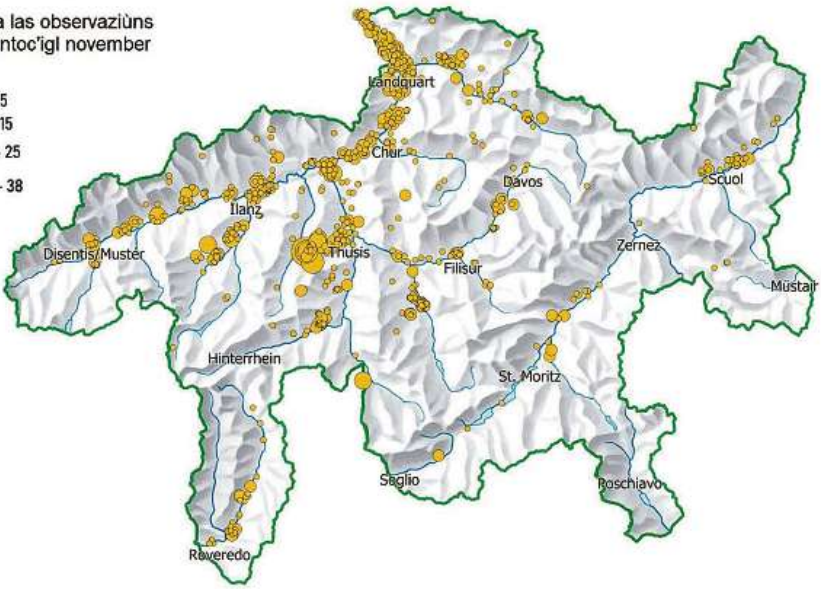
Igl on 2020 e'gl vagnieu observo otg cuvis. Dantànt c'igl on passo e'gl sto me quater cuvis c'ân produtgieu an tut sis utscheals giuvens. Plenavànt e'gl betga ple vagnieu cato adavur igl cuadetsch sen la Mantogna. Ear igl cuvi an la Cadi e betga sto d'observar. Mademameing par'igl betga d'aver do egn cuvi a Tavo, digl Parc Ela ad a Samedan. Parsuainter e'gl vagnieu observo dus cuvis agl Segneradi. Egn ulteriur cuvi e vagnieu registro a la Foppa ad egn an Valragn. «Igl e venavànt fetg impurtànt, ca nus survagneian tàntas anununztgas sco pussevel. Quellas datas nus searvan da perseguitar igl svilup digl milan cotschen agl Grischùn», concludan las duas ornitologas lur raport, angraztgànd a la populaziùn par far a saver las observaziùns digl milan cotschen.

Observaziùns digl milan cotschen pon vagnir anunztgeadas a: m.a.rotmilan.gr@gmail.com
Alexandra Raguth Tscharner-Küchler, Veulden, 076 499 70 86 Murièle Jonglez de Ligne, Riein, 078 683 01 30.

Observaziùns digl milan cotschen 2021

Diember da las observaziùns digl marz antoc'igl november

- 1
- 2 - 5
- 6 - 15
- 16 - 25
- 26 - 38

La tgartà da stad mussa la derasaziùn digl milan cotschen davent digl marz antoc'igl october.

ILLUSTRAZIUN PATRICK MARTI, STAZIUN ORNITOLOGICA, CUIRA

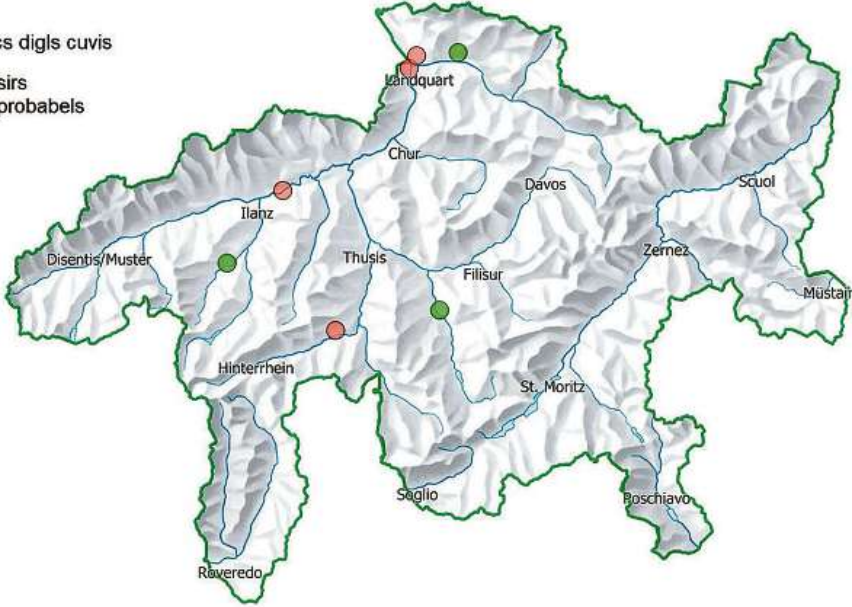

Igl milan cotschen e tgientsch da rancanuscher graztga a la sia tipica cua furtgeada a las parts clearas da màn sut da las alas, igl plimadi bregn-cotschen ad igl tgieu cler.

FOTO AUREL TSCHARNER.

Cuvis digl milan cotschen igls 2021

- Liacs digls cuvis
- sirs
- probabels

Sen quella tgartà e'gl da vaser igl liacs digls cuvis observos a suponieus.